

Miratohet
Kryetari i Komisionit të Mbrojtjes nga Rrezatimet
Minister i Shendetesise
Petrit VASILI

Sekretari
Rustem PACI

UDHËZIM

NR. 134 DATË 12-04-2011.

PËR IMPORT EKSPORTIN DHE TRANZITIN E BURIMEVE
RADIOAKTIVE TË KATEGORIVE
1 DHE 2 NE REPUBLIKEN E SHQIPERISE

Nr 1438/ prot datë 12. 4. 2011.
2

UDHËZIM

Për import-eksportin dhe tranzitin e burimeve radioaktive të kategorive 1 dhe 2 ne Republikën e Shqipërisë

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 e Kushtetutës, të Nenit 9 pika 2 e Ligjit Nr. 8025, date 9.11.1995, "Për mbrojtjen nga rrezatimet jonizuese"; i ndryshuar, si dhe Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr 158 datë 13 Shkurt 2008 "Për import-eksportin e burimeve te rrezatimit jonizues në Republikën e Shqipërisë, Ministri i Shëndetësisë në cilësinë e Kryetarit të Komisionit të Mbrojtjes nga Rrezatimi,

UDHËZON :

Neni 1 Objekti

Udhëzuesi rregullon import-eksportin e materialeve radioaktive prej territorit doganor të Shqipërisë dhe tranzitin nëpër territorin doganor të saj. Tranziti i materialeve radioaktive nëpër territorin e Shqipërisë rregullohet nga ky Udhëzues ose me marrëveshje ndërkombëtare. Burimet radioaktive që do t'i nënshtrohen procedurave të import-eksportit janë burimet radioaktive sic e përcaktojnë rregulloret dhe ligji, si dhe materialet , pajisjet , sistemet ku ato inkorporohen . Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet (KMR) përcaktohet si Autoritet Kombëtar në kontrollin e Import-Eksporteve dhe Tranzitit ne Republikën e Shqipërisë .

Neni 2 Përkufizime

- a-"Eksport" do te thotë transferim fizik , i cili fillon nga një vend eksportues , në vendin importues ose tek një prites në vendin importues ,te nje ose më shumë burimeve radioaktive .
- b-"Import" do te thotë transferim fizik ne vendin importues, ose tek nje prites ne vendin importues ,i cili ka filluar nga një vend eksportues , të një ose më shumë burimeve radioaktive
- c-"Pritës " do te thotë një person fizik ose juridik në vendin importues që merr një ose më shumë burime radioaktive të eksportuar nga një vend ose nga një qendër eksportuese në vendin eksportues.
- d-"Qendër eksportuese" do të thotë një person juridik ose fizik ne vendin eksportues ,nga i cili nje ose me shume burime radioaktive jane eksportuar në një vend importues ose tek një prites në vendin importues.
- e-"Vend eksportues" do të thotë vendin e origjines së eksportit te një ose më shumë burimeve radioaktive në një vend importues ,ose në një prites në vendin importues.
- f-"Vend importues" do te thote vendi i destinacionit final për transferimin fizik të një ose më shumë burimeve radioaktive nga një vend eksportues ,ose një qendër eksporti.
- g- KMR eshte Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet

APLIKIMI I KETIJ UDHEZUESI

KMR zbatimin e këtij Udhëzuesi e sheh si një element shtesë në përputhje me aktivitetet për mospërhapjen, sigurinë dhe sigurimin e burimeve radiaktive ,si dhe dhe parandalimin e akteve keqbërëse duke përdorur burime radioaktive.

APROVIMI I EKSPORTIT

KATEGORIA 1 E BURIMEVE RADIOAKTIVE (te ndryshme nga percaktimet e vecanta)

Neni 3

Aprovimi i KMR

KMR vendos aprovimin e eksportit ,sic parashikohet më poshtë, për eksportin e burimeve të Kategorise 1, te ndryshme nga rasti i percaktimeve te vecanta. Përpara aprovimit të eksportit të këtyre burimeve ,KMR duhet te marrë aprovimin nga vendi importues. Aprovimi jepet nëpëmjet pikës se kontaktit. KMR, ose subjekti eksportues duhet te njoftoje paraprakisht për eksportin.

Neni 4

Kërkesa për aprovim eksporti

1. KMR përgatit kërkesën për aprovim për eksportimin e një burimi radioaktiv të Kategorisë 1 dhe njofton me shkrim vendin importues për :

- a. Emrin e Pritësit
- b. Vendodhjen e pritësit, adresën legale, ose vendin kryesor të biznesit
- c. Radionuklidet dhe aktivitetin
- d. Një numër identifikues unik për kërkesën
- e. Afatin e përafërt për vendosjen në lidhje me kërkesën

2. KMR sigurohet që pritësi është i licencuar nga vendi importues për të marrë dhe përdorur burimin në përputhje me ligjet dhe rregulloret e tij. Kjo duhet të bazohet në një konfirmim nga vendi importues që pritësi është i licencuar për të marrë dhe përdorur një burim, ose burimet që do të eksportohen, si dhe një kopje të licensës së pritësit.

3. KMR duhet të vleresoje informacionin e mëposhtëm

- a. Emrin e Pritësit
- b. Vendodhjen e pritësit dhe adresën ligjore ose vendin qendror të biznesit.
- c. Te gjithë radionuklidet dhe aktivitetin
- d. Përdorimin ,nqs është i përshtatshëm
- e. Skadimin e afatit të licensës

4. Të sigurohet që vendi importues ka kapacitetet administrative dhe teknike të përshtatshme , burimet dhe strukturën rregullatore për të menaxhuar burimet. Vlerësimi nga ana e KMR-se të bazohet në faktin që vendi importues ka vendosur kornizën rregullatore që përfshin Kategorinë 1 të burimeve radioaktive e cila ka në funksion elementet e mëposhtëm:

- a. Legjisllacionin e mbrojtjes nga rrezatimet dhe rregulloret përkatëse.
- b. Përcaktimin e trupës rregullatore.
- c. Krijimin e një regjistri kombëtar ,ose inventarin e burimeve radioaktive
- d. Krijimin e sistemit të njoftimit, licensimit dhe kontrollit të materialeve radioaktive.

5. Përveç kërkesave të mësipërme, KMR mund të marrë në konsideratë për vlerësim edhe informacionin e mëposhtëm :

- a. Përgjigjen nga vendi importues për pyetëtorin e vetë-vlerësimit(ANEA) .
- b. Nëse vendi importues ka shprehur për Drejtorin e Përgjithshëm të ANEA që po punohet në zbatim të Kodit të Drejtimit dhe Udhezuesit përkatës të ANEA.
- c. Nëse vendi importues që ka marrë pjesë në Projekt Modelin e ANEA's për Ngritjen e Infrastrukturës së Mbrojtjes nga Rrezatimet dhe ka plotësuar pikën e parë të këtij projekti

6. KMR për vlerësimin në lidhje me aprovimin e eksportit të marrë në konsideratë informacionin :

- a. Nëse pritësi ka qene i përfshirë në prokurime ilegale ose klandestine të materialeve radioaktive.
- b. Nëse një aprovim importi ,ose eksporti për burime radioaktive, ka qene i ndaluar për pritësin në vendin importues ,ose nëse pritësi ose vendi importues ka ndryshuar qëllimisht elemente të Udhezuesit të ndonjë importi ose eksporti të materialeve radioaktive, të cilat kanë qene të aprovuara paraprakisht.
- c. Riskun e diversionit ose akteve keqberëse që përfshijnë materiale radioaktive.

Neni 5

Njoftimi përpara dergimit

1. Pas marrjes në konsideratë të informacioneve të mesipërme dhe shqyrtimit të tyre , KMR vendos të aprovojë eksportin, si dhe të marrë hapat e përshtatshëm për të siguruar që:

- a. Eksporti i burimit është bërë në përputhje me standartet ndërkombëtare egzistuese që lidhen me transportin e sigurte të materialeve radioaktive,dhe
- b. Vendi importues është njoftuar me shkrim përpara çdo dërgese me informacionin e mëposhtëm:

- i. Data e perafert e eksportit
- ii. Qendra eksportuese.
- iii. Pritesin
- iv. Radionuklidet dhe radioaktivitetin.
- v. Aktivitetin e grupimit dhe
- vi. Numrin e burimeve radioaktive dhe numrin unik te identifikimit

2. Ky njoftim mund te jepet nga KMR ose qendra eksportuese. Nëse njoftimi jepet nga qendra eksportuese , nje kopje duhet ti dergohet KMR-se te pakten 7 dite me perpara dergimit te burimeve.. Ky njoftim duhet te shoqerohet nga nje kopje e aprovimit te dhene.

APROVIMI I EKSPORTIT.

KATEGORIA 2 E BURIMEVE RADIOAKTIVE(KMR) (Te ndryshme nga percaktimet e vecanta)

Neni 6

Procedura e aprovimit të eksporteve

1. KMR nepermjet ketij Udhezuesi vendos procedura te aprovimit te eksporteve per burimet e Kategorise 2 te ndryshme nga rastet e percaktimeve te vecanta. Si vend eksportues KMR, ose qendra eksportuese duhet ti jape informacion vendit importues.

2. Per te vendosur aprovimin e eksportit, KMR duhet te sigurohet qe pritesi te jete i licensuar nga vendi importues per te marre dhe perdorur burimin ne perputhje me ligjet dhe rregulloret e tij. Ky aprovim nga KMR te bazohet ne konfirmimin nga vendi importues qe pritesi eshte i licensuar per te marre dhe perdorur burimin, ose burimet qe do ekportohen, ose te paraqese nje kopje te licenses

3. KMR rishikon informacionin e meposhtem:

- a. Emrin e Pritesit
- b. Vendodhjen dhe adresen ose vendin kryesor te biznesit.
- c. Radionuklidet dhe radioaktivitetin
- d. Perdorimin ,nqs eshte e pershtatshme
- e. Daten e skadimit te licences.

4. KMR sigurohet qe vendi importues ka kapacitetet administrative dhe teknike te pershtatshme per burimet dhe strukturen regullatore per te menaxhuar burimet. Vleresimi nga ana e KMR-se bazohet ne faktin qe vendi importues ka vendosur kornizen regullatore qe perfshin Kategorine 1 dhe 2 te burimeve radiaktive, e cila ka ne funksion elementet e meposhtem:

- a. Legjislacionin e mbrojtjes nga rrezatimet dhe rregulloret perkatese
- b. Percaktimin e trupes rregullatore
- c. Krijimin e nje regjistri kombetar ose inventarin e burimeve radioaktive
- d. Krijimin e sistemit te njoftimit, licensimit dhe kontrollit te materialeve radioaktive.

5. Përveç kërkesave të mesiperme, KMR mund te marre ne konsiderate per vleresim dhe informacionin e meposhtem :

- a. Pergjigjen nga vendi importues per pyetesorin e vete-vleresimit(ANEA) .
- b. Nese vendi importues ka shprehur per Drejtorin e Pergjithshem te ANEA qe po punohet ne zbatim te Kodit te Drejtimit dhe Udhezuesit perkates te ANEA.
- c. Nese vendi importues qe ka marre pjese ne Projekt Modelin e ANEA's per Ngritjen e Infrastruktures se Mbrojtjes nga Rrezatimet dhe ka plotesuar piken e pare te ketij projekti

6. Per vleresimin ne lidhje me aprovimin e eksportit, KMR merr në konsiderate edhe këto informacione:

- a. Nese pritesi ka qene i perfshire ne prokurime ilegale ose klandestine te materialeve radioaktive.
- b. Nese nje licencim importi, ose eksporti per burime radioaktive ,ka qene i ndaluar per pritesin ne vendin importues ,ose nese pritesi ,ose vendi importues ka ndryshuar qellimisht elemente te

- Udhezuesit te ndonje importi, ose eksporti, te materialeve radioaktive te cilat kane qene te licensuara paraprakisht.
- c. Riskun e diversionit ose akteve keqberese qe perfshijne materiale radioaktive.

Neni 7 **Njoftimi perpara dergimit**

1. Nëse pas marrjes ne konsiderate te informacioneve te mesiperme dhe marrjes se aprovimit, KMR vendos te aprovoje ekportin, si dhe te marre hapat e pershtatshem per te siguruar qe:
- a. Eksporti i burimit eshte bere ne perputhje me stadartet nderkombetare egzistuese qe lidhen me transportin e sigurte te materialeve radioaktive,dhe
 - b. Vendi importues eshte njoftuar me shkrim perpara cdo dergese me informacionin e meposhtem:
 - i. Data e perafert e eksportit
 - ii. Qendra eksportuese.
 - iii. Pritesin
 - iv. Radionuklidet dhe radioaktivitetin.
 - v. Aktivitetin e grupimit dhe
 - vi. Numrin e burimeve radioaktive dhe numrin unik te identifikimit
2. Ky njoftim mund te jepet nga KMR ose qendra eksportuese. Nqs njoftimi jepet nga qendra eksportuese nje kopje duhet ti dergohet KMR te pakten 7 dite perpara dergimit te burimeve.. Ky njoftim duhet te shoqerohet nga nje kopje e aprovimit te dhene.

APROVIMI I IMPORTIT (KMR)

Neni 8 **Procedura e aprovimit të importit**

1. KMR, si importues, vendos procedura per aprovimin e importeve te burimeve radioaktive te kategorise 1 dhe 2. Per aprovimin e importit te tyre, KMR duhet te :
- a. Siguroje qe pritesi eshte i licensuar per te marre dhe perdorur burimin ne perputhje me ligjin dhe rregulloret e Republikes se Shqiperise
 - b. Siguroje qe Subjekti ka kapacitete te pershtatshme teknike dhe administrative per menaxhimin e burimit/burimeve. Kjo bazohet ne faktin qe KMR ka te percaktuar kornizen regullatore e cila mbulon burimet e gjithe kategorive ,si dhe mban inventarin e burimeve radioaktive ne rang kombetar.
2. Shqiperia ka plotesuar piken e pare te Model Projektit me ANEA.
- 2.Per te aprovuar Importin, KMR merr ne konsiderate informacionin nese:
- a. Pritesi ka qene i perfshire ne prokurime ilegale ose klandestine te materialeve radioaktive.
 - b. Nese nje aprovim importi, ose eksporti, per burime radioaktive ka qene i ndaluar per pritesin ne Shqiperi ,ose nese pritesi ka ndryshuar qellimisht elemente te Udhezuesit te ndonje importi ,ose eksporti te materialeve radioaktive, te cilat kane qene te licensuara paraprakisht.
 - c. Riskun e diversionit ose akteve keqberese qe perfshijne materiale radioaktive.
3. Kur KMR vendos te aprovoje importin, duhet te marre hapat e nevojshem per te siguruar qe :
- a. Nje kopje e Licences se pritesit ,ose konfirmimit te KMR-se qe pritesi eshte i autorizuar per te marre dhe perdorur burimin ose burimet qe do te eksportoohen , i eshte dhene vendit eksportues ose qendres eksportuese.
 - b. Nje kopje e aprovimit te importit i eshte dhene vendit eksportues ne rastin kur kerkohet nga vendi eksportues dhe
 - c. Importi i materialeve radioaktive eshte realizuar ne perputhje me standartet nderkombetare ekzistuese ne lidhje me transportin e sigurte te materialeve radioaktive .

PERCATIMET E VECANTA

Neni 9

Kushtet e vecanta

1. Nqs ky Udhezues nuk mund te zbatohet ne lidhje me nje import ,ose eksport,KMR mund te marre ne konsiderate nese import-eksporti mund te aprovohet ne kushte te vecanta . Ne keto kushte,KMR merr ne konsiderate dhe te mirat qe vijne nga nje import/ eksport i tille. Nqs KMR vendos qe te tilla "kushte te vecanta" ekzistojne, KMR mund te marre aprovimet perkatese.
2. Si kushte te vecanta konsiderohen:

- a. Rastet e konsiderueshme te shendetit ,ose nevojat mjekesore ,te njohura nga vendi importues dhe vendi eksportues.Ne te tilla raste vendi importues dhe KMR duhet te beje marreveshje perpara licensimit te eksportit per sigurine dhe sigurimin e burimeve radioaktive gjate gjithë kohes se perdorimit .
- b. Rastet kur kemi te bejme me nje rrezik radiologjik ose kerccnim te sigurise te nje ose me shume burimeve ose ,
- c. Rastet ne te cilat qendra eksportuese ose KMR mban nen kontroll burimin/burimet radioaktive gjate periudhes qe burimi/ burimet jane jashte vendit dhe qendra eksportuese, ose KMR zhvendos burimin/burimet ne fund te kesaj periudhe .

Neni 10

Kerkese per aprovim

1. Kërkesa e KMR-se për aprovim të eksportit të burimeve në kushte te vecanta për vendin importues duhet të përmbajë:

- a. Emrin e Pritesit
- b. Vendodhjen dhe adresen ,ose vendin kryesor te biznesit.
- c. Radionuklidet dhe aktivitetin
- d. Numer identifikues unik per kerkesen
- e. Afatin kohor per te vendosur per pergjigjen.

Neni 11

Tranzitin dhe tranzitin detar

Shqiperia merr ne konsiderate transportin e burimeve radioaktive nepermjet territorit te ndonje vendi tjetër te ndryshem nga vendi importues ,ose vendi eksportues,megjithese nje transport i tille nuk eshte subjekt i parashikimeve per licensimin e eksportit, ose importit te ketij Udhezuesi .

Neni 12

Informacione ndihmëse

1. Per te lehtesuar kohen e rishikimit te kerkeses per eksport ,KMR ka plotesuar dhe derguar ne ANEA pergjigjen e tij per Pyetsorin e Vetevleresimit dhe ka dhene pelqimin per shpendarje vendeve te tjera.

2. Pika e kontaktit per Republikën e Shqiperise pika e Kontaktit per shkembimin e infomacionit per import eksportet do te jete Zyra per Mbrojtjen Nga Rrezatimet me adrese:

Rr. "A Moisiu" No 80 Tirana ALBANIA

Personi i Kontaktit Rustem PACI

Tel +355 42 37 00 57

Fax: + 355 42 37 00 58

Email rpaci@moh.gov.al